

Ilse Lehiste: Lectures on Language Contact.

The MIT Press, Cambridge, Massachusetts 1988. VII + 119 oldal.

Weinreich *Languages in Contact* (1953) című diszciplínateremtő könyve és Haugen *The Norwegian Language in America* című, Weinreichével egyidőben megjelent monográfiája után három évtized telt el anélkül, hogy Amerikában napvilágot látott volna újabb átfogó, teljességre törekvő áttekintés a kétnyelvűségről. A nyelvi kontaktusokról szóló egyetemi kurzusok tankönyv nélkül tartottak egészen addig, amíg 1982-ben meg nem jelent François Grosjean *Life with two Languages* című kitűnő kézikönyve. A kétnyelvűséget és a nyelvi kontaktusok mibenlétét persze sokan és sok szempontból kutatták, tanulmányok és könyvek tömege jelent meg Amerikában is, de az összefoglaló kézikönyvek és tankönyvek vártak magukra. Lehiste „egyetemi jegyzete” ezt az űrt töltötte be az amerikai tankönyvpiacra, miután a szerző 1973 és 1984 között tartott egyetemi kurzusainak anyagát tette most közzé.

A könyv öt fejezetből áll: 1. *The Concept of Interference* (1–27), 2. *Bilingualism: The Bilingual Individual* (29–43), 3. *Bilingualism: The Bilingual Community* (44–58), 4. *Language Contact and Linguistic Convergence* (59–75), 5. *Results of Language Contact: Pidgins and Creoles* (76–91). A fejezeteket a fontosabb szakkifejezések magyarázata (93–95), részletes bibliográfia (97–116) és név- és tárgymutató (117–119) követi.

Lehiste mesterien tömöríti és — amennyire meg tudom ítélni — hitelesen interpretálja azokat a kutatási eredményeket, amelyek e tudományág lényegét alkotják. Érdeme a könyvnek, hogy nemcsak a viszonylag jól ismert amerikai és nyugat-európai kutatásokat tekinti át, hanem jelentős teret szentel a balkáni Sprachbundnak éppúgy, mint a Jakobson kutatásaival kezdődött balti nyelvszövetség vizsgálatának. A könyvet Lehiste saját kutatásai teszik nemcsak a kétnyelvűséget kutatók számára, hanem a finnugrisztika számára is fontos művé. Ha lefordítaná valaki magyarra, megszűnne egy űr a magyar nyelvű nyelvészeti szakirodalomban.

KONTRA MIKLÓS